

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

TESİSAT TEKNOLOJİSİ VE İKLİMLENDİRME
SANAYİ TİPİ BUHAR KAZANI YAKMA
MODÜLER PROGRAMI
(YETERLİĞE DAYALI)

2016
ANKARA

ÖN SÖZ

Günümüzde mesleklerin değişim ile karşı karşıya olması ve daha karmaşık bir yapıda bulunmaya başlaması nedeniyle, meslekî yeterliklerin de geniş tabanlı bilgilere, becerilere ve tavırlara dayalı olmasını ve programların buna göre geliştirilmesini zorunlu hale getirmektedir.

Program geliştirme sürecinin her aşamasında üniversitelerin ve ülkemizin önde gelen sektör temsilcileri ile iş birliği yapılmış kişi ve kurumların program çalışmalarına doğrudan katkıları sağlanmıştır. Sektör ve yükseköğretim kurumlarının beklentileri programa yansıtılarak, mesleklere ait belirlenen yeterlikler öğretim programları ve modüllerin temel dayanağını ve içeriğini oluşturmuştur.

Uluslararası düzeyde meslek elemanlarından beklenen yeterlikler çeşitli araştırmalar ve yerli/yabancı uzman görüşlerine dayanılarak tespit edilmiş, elde edilen sonuçlar program çalışmalarına aktarılmıştır.

Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme alanı öğretim programları, gelişmelere bağlı olarak esnek ve sürekli güncellenmeye uygun bir yapıda tasarlanmıştır. Bireyler kazandıkları güncel meslekî yeterlikler doğrultusunda istihdam edilebileceklerdir.

Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme alanı altında yer alan mesleklerde ulusal ve uluslararası düzeyde standartlara uygun, her yaşta ve düzeyde bireye meslekî yeterlikler kazandıracak eğitim ve öğretim olanağı sunulmuştur.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	1
SANAYİ TİPİ BUHAR KAZANI YAKMA PROGRAMINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	3
MESLEK ELEMANI TANIMI	3
GİRİŞ KOŞULLARI	3
İSTİHDAM ALANLARI	3
EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	3
EĞİTİMCİLER	3
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	3
BELGELENDİRME	4
YATAY VE DİKEY GEÇİŞLER	4
EĞİTİM SÜRESİ.....	4
ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	4
İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR	4
ÖĞRENCİ/KURSIYER KAZANIMLARI	5
EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ	5
MESLEKİ GELİŞİM MODÜLLERİ	5
MODÜL VE İÇERİKLERİ	6
YETERLİK VE MODÜL TABLOSU	6
MODÜL BİLGİ SAYFASI	7

SANAYİ TİPİ BUHAR KAZANI YAKMA PROGRAMINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

ALAN : TESİSAT TEKNOLOJİSİ VE İKLİMLENDİRME
MESLEK :
MESLEK SEVİYESİ :
MESLEK ELEMANI TANIMI

Sanayi tipi buhar kazanlarını yakma, çalıştırma bilgi ve becerisine sahip kişidir.

GİRİŞ KOŞULLARI

1. Okuma yazma bilmek veya ilkokul mezunu olmak.
2. Mesleğin gerektirdiği işleri ve yeterlikleri yapacak bedensel ve fiziksel özelliklere sahip olmak.

İSTİHDAM ALANLARI

Mesleğin gerektirdiği yeterlikleri kazanan bireyler Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme sektöründe; sanayi bölgelerinde buhar kazanlarının kullanıldığı ünitelerde çalışabilirler

EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI

1. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim kurumlarında ve sektördeki işletmelerde eğitim verilmektedir.
2. Programın uygulanabilmesi için Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme alanı standart donanımları ve mesleklerin gerektirdiği ekipmanlar sağlanmalıdır.

EĞİTİMCİLER

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esasları kapsamında aylık karşılığı okutacakları derslere ilişkin çizelgede yer alan, alan öğretmenleri esas alınarak;

1. İş Sağlığı ve Güvenliği modülü için; geçerli A/B/C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı sertifikası olan eğitimciler görev almalıdır.
2. Programın uygulanmasında sırasıyla; Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme alanında eğitim almış ve tercihen sektör deneyimi olan alan öğretmenlerinden,
3. Programın uygulanmasında gerektiğinde Tesisat Teknolojisi ve İklimlendirme alanında sektör deneyimi olan makine mühendisi, teknisyen ve teknikerlerden yararlanılabilir.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bireylerin, çeşitli ölçme araçları kullanılarak;

1. Modüllerin sonunda kazandığı yeterlikler ölçülecektir.
2. Modüller ile kazandıkları bilgi, beceri ve tavırları ölçülecektir.
3. Ölçme sonuçları program sonunda değerlendirilecektir.
4. Eğitim kurumunda, işletmede ve kendi kendilerine yaptıkları tüm öğrenim faaliyetleri değerlendirilecektir.

BELGELENDİRME

Bu programlarda mesleğin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.

- Sertifika öğretim programı sürecinde bireylerin tamamladığı modüller, aldığı eğitimin tümü ve kazandıkları yeterlikler belgelendirilir.
- Öğretim programının sonunda mesleğin yeterliklerini kazanan bireylerin aldığı belgeler mevzuat doğrultusunda sertifikada değerlendirilir. Bireyler mesleğin düzeyine göre mesleğinde sertifika alabilir.
- Bireyler gelecekte meslek değiştirmek veya mesleğin ilişkili olduğu diğer mesleklere geçmek amacıyla eğitim almak isterse, kazandığı yeterlikler değerlendirilecektir.
- Fark modüllerini tamamlayanlar ikinci bir meslekte kendini yetiştirebilecektir.
- Öğretim programından ayrılan bireyin kazandığı yeterlikler belgelendirilerek istendiğinde diğer sertifika programlarında değerlendirilir.
- Mesleğin seviyesine ve yeterliklerine sahip olanlar sertifika almaya hak kazanır ve ilgili iş yerlerinde çalışabilirler.

YATAY VE DİKEY GEÇİŞLER

Mesleğe yönelik geniş tabanlı yeterlikler kazandırmak hedeflenmiştir.

1. Eğitimin sonunda, mesleğinde sertifika alan birey gerektirdiğinde fark eğitimi olarak diploma programını tamamlayabilir.
2. Meslekî eğitim alan veya bitirmiş olan birey; gerekli modülleri tamamlayarak alandaki diğer meslekler arasında geçiş yapabilir.

EĞİTİM SÜRESİ

1. Meslek programının toplam eğitim süresi 80/56 saat olarak planlanmıştır.
2. Eğitim süresinin okul, işletme ve bireysel öğrenme için ayrılmış dağılımı, modüller ile ilgili açıklamalarda belirtildiği gibi uygulanır.

ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Modüler öğretime yönelik olarak bireysel öğrenme yöntem ve teknikleri uygulanır.

1. Eğitimciler bireylere rehberlik eder.
2. Bireyler kendi kendine öğrenmeye teşvik edilir.
3. Bireylerin aktif olması sağlanır.
4. Bireyler araştırmaya yönlendirilir.
5. Bireyler kendi kendilerini değerlendirebilir.
6. Bireylere meslekî yeterlik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanır.

İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR

Bireyler, programın gerektirdiği öğretim faaliyetleri, istihdam olanakları ve planlama konularında, çevredeki üniversiteler, sivil toplum örgütleri, ısıtma, soğutma, tesisat ve iklimlendirme firmaları, ilgili meslek odaları ve öğrencinin çevrede konuyla ilgili olarak iletişim kurabileceği araştırma, gözlem ve uygulama yapabileceği her türlü kurum ve kuruluşlar meslek elemanları ile iş birliği yapılarak yönlendirilir.

ÖĞRENCİ/KURSIYER KAZANIMLARI

Programın sonunda mesleğe yönelik olarak öğrenci/kursiyer;

1. Mesleğin ait olduğu alandaki temel bilgi ve becerileri kazanabilecektir.
2. Alanın gerektirdiği temel yeterliklere sahip olabilecektir.
3. Mesleğin gerektirdiği işleri yapabilecektir.
4. Mesleğin gerektirdiği özel mesleki yeterlikleri kazanabilecektir.
5. Öğrenci/Kursiyer merkezli daha aktif ve kendi hızına göre öğrenme olanağı tanıyan kazanımlara sahip olabilecektir.

EĞİTİM-ÖĞRETİM FAALİYETLERİ

Sertifika programında yer alan modüllerde öngörülen eğitim öğretim uygulamaları yapılır.

MESLEKİ GELİŞİM MODÜLLERİ

1. Öğrenci/kursiyerin yaşam boyu kullanabileceği ve mesleki gelişmesine yararlı olabilecek, üretken, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, beceri düzeyi yüksek olarak yetiştirilmesi, iyi ilişkiler kurabilmesi, işe uyum sağlayabilmesi gibi genel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı modüllerdir.
2. Bu modüller ile öğrenci/kursiyerlere ulusal ve uluslararası iş gücünden beklenen yeterlikleri kazandırmak amaçlanmaktadır.
3. Meslekî Gelişim modül tablosundan, çevrenin istihdam durumu, öğrenci/kursiyerlerin hazır bulunuşluk düzeyi göz önüne alınarak modüller seçilecek ve yeterlik tablosunda yer alan süreye ilave edilecektir.
4. Dördüncü seviye meslek elemanları, bütün Mesleki Gelişim modüllerini tamamlamış olacaklardır.
5. Meslekî gelişim modülleri programlardan bağımsız olarak da kullanılabilir.

KAZANDIRILAN YETERLİKLER		DERSİN MODÜLLERİ	SÜRE
1	Sağlıklı ve etkili iletişim kurmak ve sürdürmek	İletişim	40/8
2	Öğrenme ihtiyaçları doğrultusunda bilgi ve veri toplamak	Bilgiye Ulaşma ve Veri Toplama	40/8
3	Uygulanabilir girişimci (iş) fikirler üretmek	Girişimci Fikirler Üretme	40/8
4	Girişimci (iş)fikri geliştirmek ve planlamak	Girişimci Fikri Geliştirme	40/8
5	İşletme kurma ve geliştirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek	İş Kurma ve Geliştirme	40/16
6	İşçi sağlığı mevzuatına uymak ve iş güvenliği önlemlerini almak	İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı	40/24
7	Çevreye karşı duyarlı olmak ve çevreyi korumak	Çevre Koruma	40/8
8	Kendini geliştirerek karşılaştığı problemleri çözmek	Problem Çözme	40/8

MODÜL VE İÇERİKLERİ

- Öğrenme süresi her modül için toplam 40 saattir.
- Kazandırılacak yeterliğe bağlı olarak her modül 40/8, 40/16, 40/24, 40/32 ve 40/40 olabilir.
- Modüllerde önerilen bu süreler öğrenme faaliyetlerindeki teorik ve uygulamalı tüm içeriği kapsar.
- Modül içeriğindeki öğrenme faaliyetinin uygulanması imkânı olmadığında, diğer okullarla ve işletmelerle iş birliği çerçevesinde uygulamalar yapılabilir.
- Kursiyer/öğrencinin önceden kazandığı yeterlikleri tekrar alma zorunluluğu yoktur.
- Modül ve yeterlikler programdaki uygulama sırasına göre alınacaktır.
- Programda yer alan modül ve yeterliklerin uygulama sırası zümre kararı ile belirlenir.

NOT: Sanayi Tipi Buhar Kazanı Yakma programı yeterlikler tablosu ve modülleri aşağıda verilmiştir.

YETERLİK VE MODÜL TABLOSU

YETERLİKLER		MODÜLLER	SÜRE
1	İşçi sağlığı mevzuatına uymak ve iş güvenliği önlemlerini almak	İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı	40/24
2	Sanayi Tipi Buhar Kazanını Yakmak	Sanayi Tipi Buhar Kazanı Yakma	40/32
TOPLAM			80/56

MODÜL BİLGİ SAYFASI

KODU	:	
ALAN	:	TÜM ALANLAR
MODÜL ADI	:	İŞ GÜVENLİĞİ VE İŞÇİ SAĞLIĞI
SÜRE	:	40/24
ÖN KOŞUL	:	
AÇIKLAMA	:	
ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	:	Anlatım, soru-cevap, grup çalışması, tartışma, inceleme, araştırma, görüşme, örnek olay incelemesi vb. yöntem ve teknikleri uygulanabilir.
GENEL AMAÇ	:	Öğrenci/Kursiyer gerekli ortam sağlandığında, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili temel kuralları uygulayabilecektir.
AMAÇLAR	:	
Öğrenci/Kursiyer	:	
		1. İş yerinde güvenlik önlemlerini alabilecektir.
		2. Meslek hastalıklarına karşı güvenlik önlemlerini alabilecektir.
		3. İş yerinde olabilecek kaza ve yaralanmaların sebeplerini kavrayarak gerekli tedbirleri alabilecektir.
		4. İş yerinde çıkabilecek yangınlar için önlem alabilecek ve gerekli müdahaleyi yapabilecektir.
		5. İş kazaları sonrasında hukuki işlemleri yürütebilecektir.
		6. İşçi sağlığı ile ilgili iş hukuku mevzuatını kavrayabilecektir.

İÇERİK :

A. İŞYERİ GÜVENLİĞİ VE TEHDİT EDİCİ UNSURLAR

1. İş güvenliğinin tanımı
2. İş güvenliğinin önemi
3. İş güvenliğinin amacı
4. İşçi sağlığı
5. Tüm takım tezgâhları ile ilgili ortak güvenlik önlemleri
 - a. Genel güvenlik
 - b. Kişi güvenliği
 - c. Tezgâh ve cihaz güvenliği
6. Koruyucu araçlar
 - a. Solunum sisteminin korunması
 - b. Vücudun korunması
7. Makinelere takılan koruyucu aparatlar
8. Binalarda güvenliği tehdit edici unsurlar
 - a. Sıhhi tesisatlar
9. Elektrik tesisatları
 - a. Elektrik enerjisi
 - b. Evlerde kullanılan elektrik enerjisi ve elektrikli aletler
 - c. Sigortalar
 - d. Topraklama ve önemi
 - e. Aydınlatma
10. Isıtma ve havalandırma tesisatları
 - a. Isıtma araçları
 - b. Yakıt ve yakacaklar

c. Havalandırma tesisatları

B. MESLEK HASTALIKLARI

1. Meslek hastalıklarının sınıflandırılması

C. KAZA VE YARALANMA

1. İş kazasını meydana getiren nedenler
2. Yaralanma şiddetinin belirlenmesi
3. Kazaların iş gücüne ve ekonomiye etkileri
4. Çeşitli meslek alanlarındaki tipik iş kazaları
5. Kaza raporları

D. YANGIN

1. Yanma olayı
2. Yangın çeşitleri
3. Yangının nedenleri
 - a. Korunma önlemlerinin alınmaması
 - b. Bilgisizlik
 - c. İhmal
 - d. Kazalar
 - e. Sabotaj
 - f. Sıçrama
 - g. Doğa olayları
4. Yangın söndürmede kullanılan yöntemler
 - a. Soğutarak söndürme
 - b. Havayı kesme
5. Söndürücü maddeler
6. Yangın önlemleri
 - a. Yapısal bakımdan yangından korunma
 - b. Organizasyon bakımından yangından korunma
7. Ev ve iş yerlerinde alınacak önlemler

E. İŞ KAZALARINDA YAPILACAK HUKUKİ İŞLEMLER

1. İş kazasının işverene bildirilmesi
2. İş kazasının işveren tarafından SGK'ye bildirilmesi
3. İş kazasında yapılacak hukuki işlemler

F. İŞ GÜVENLİĞİ MEVZUATI

1. Kanunlar
2. Yönetmelikler

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:

1. İş Güvenliği ve işçi sağlığı ile ilgili performans çalışması yaptırılarak hazır bulunuşluğu ölçülecektir.
2. Öğrenim sürecinde iş güvenliği ve işçi sağlığı ile ilgili uygulamalar ikili grup çalışması, eğitsel oyunlar, anlatım, soru cevap, tartışma, beyin fırtınası, problem çözme, örnek olay, kelime ilişkilendirme, drama, rol yapma teknikleri kullanılarak yaptırılacaktır.
3. Öğrencinin modül sonunda kazandığı yeterlik, gösterdiği performans ve meydana gelen ürün, performans değerlendirme, drama, görüşme, gösteri, performans değerlendirme, grup değerlendirme, kendi kendini değerlendirme, doğru yanlış, kısa ve uzun cevaplı yazılı yoklama, proje vb. teknikleri kullanılarak ölçülecektir.

MODÜL BİLGİ SAYFASI

ALAN : TESİSAT TEKNOLOJİSİ VE İKLİMLENDİRME

MODÜL : SANAYİ TİPİ BUHAR KAZANINI YAKMA

SÜRE : 40/32

ÖN KOŞUL :

AÇIKLAMA : Öğrenciye uygulama yapma olanağı sağlanmalı.

GENEL AMAÇLAR: Öğrenci, bu modül ile uygun ortam sağlandığında tekniğine uygun sanayi tipi buhar kazanlarını yakabilecek.

AMAÇLAR:

Öğrenci;

1. Basınç, ısı, sıcaklık, yakıt kavramlarını, buhar ve buhar çeşitlerini, buharlı ısıtma sistemlerini açıklayabilecek.
2. Sanayi tipi buhar kazanlarının çeşitlerini, bölümlerini, donanımlarını tanıyabilecek.
3. Sanayi tipi buhar kazan sistemlerini emniyetli şekilde nasıl çalıştıracağını açıklayabilecek.
4. Sanayi tipi buhar kazan sistemlerinin bakımını yapabilecek.
5. Yangın ve emniyet tedbirlerini açıklayabilecek.
6. İşletme ve bakım talimatları hazırlayarak uygun yerlere yerleştirebilecek.
7. Kazancının görev ve sorumluluklarını açıklayabilecek.
8. Verimli ve emniyetli çalışma ilkelerini açıklayabilecek.

İÇERİK

A. GENEL TANIM VE KAVRAMLAR

1. Sıcaklık,
2. Isı
3. Basınç
4. Buhar ve buhar çeşitleri
 - a. Buhar nedir?
 - b. Buharın kullanılma nedenleri
 - c. Buharın kullanım alanları
 - d. Buharın üretimi
 - i. Kuru doymuş buhar
 - ii. Kızgın buhar
 - iii. Islak buhar

- e. Alçak basınçlı buharla ısıtma sistemleri
- f. Yüksek basınçlı buharla ısıtma sistemleri

5. Yakıt kavramları

B. BUHAR KAZANLARI

1. Kazan çeşitleri

a) Alev borulu kazanlar

- i) Alev borulu kazanların özellikleri
- ii) Alev borulu kazan çeşitleri
 - (1) Ters Alev Borulu Kazanlar
 - (2) Zıt Alev Borulu Kazanlar
 - (3) Doğru Alev Borulu Kazanlar

b) Su borulu kazanlar

- i) Su borulu kazanların özellikleri
- ii) Su borulu kazan tipleri
 - (1) "A" Tipi Kazan
 - (2) "D" Tipi Kazan
 - (3) "O" Tipi Kazan

2. Yaygın olarak kullanılan bazı buhar kazanı tipleri

- a) Alev duman borulu kazanlar
- b) Üç geçişli skoç tip buhar kazanları
- c) Ön ocaklı buhar kazanları
- d) Yarım silindirik tip buhar kazanları

3. Buhar kazanlarının bölümleri

- a) Kazan Gövdesi
- b) Külhanlık
- c) Cehennemlik
- d) Alev ve duman boruları
- e) Duman Sandığı
- f) Payanda ve steyleler
- g) Baca ve baca yolu

4. Buhar kazanlarının donanımları

- a) Termometre
- b) Manometre
- c) Su seviye göstergesi

- d) Tađdiye cihazı
 - e) Presostat
 - f) Kazan besleme pompası
 - g) Ağırlık ve yaylı emniyet ventilleri
 - h) Dip ve yüzey blöf vanaları
 - i) Buhar ve havalık vanaları
 - j) Yakıt ve buhar sayaçları
 - k) Haberci Düdükleri
5. Buhar kazanlarının yardımcı donanımları
- a. Ekonomizer
 - b. Kurum üfleyiciler
 - c. Toz tutucular
 - d. Degazörler
 - e. Flaş tankı
 - f. Blöf tankı
 - g. Kondens ve kazan besleme suyu tankı
 - h. Besleme suyu pompaları
 - i. Su yumuşatma sistemleri

C. BUHAR KAZANLARININ ÇALIŞTIRILMASI

1. Buhar kazanlarının çalışmaya hazırlanması ve ilk ateşleme
2. Kaynatma
3. Kazanın devreye sokulması
4. Devredeki kazanın işletilmesi
5. Kazanın devreden çıkarılması
6. Boşaltma
7. Olağanüstü durumlar için işletme kuralları

D. BUHAR KAZANLARININ BAKIMI

1. Periyodik Bakımlar
 - a. Günlük, haftalık aylık ve yıllık bakımlar
2. Kazanda yıpranma sebepleri
3. Teknik kontrolü gerektiren sebepler
 - a) Teknik kontrolün sıklığını belirleyen faktörler
 - b) Teknik kontrolün yapılabileceđi zamanlar
 - c) Teknik kontrol yöntemleri

- i. İç kontroller
 - ii. Dış kontroller
4. Kireç taşı oluşumu ve önlenmesi
5. Besleme suyunda çözülmüş oksijen ve sonuçları
6. Kondens dönüş hattında bulanıklık ve iletkenlik kontrolü
7. Erimiş katı maddelerin sisteme etkisi

E. YANGIN VE EMNİYET TEDBİRLERİ

F.İŞLETME VE BAKIM TALİMATLARI

1. Talimatların hazırlanması ve temini
2. Talimatların gerekli yerlere yerleştirilmesi

G. KAZANCININ GÖREV VE SORUMLULUKLARI

H. VERİMLİ VE EMNİYETLİ ÇALIŞMA